

เมื่อเจ้าพนักงานกระทำให้ประชาชนถึงแก่ความตายโดยมิชอบ ย่อมเป็นการละเมิดสิทธิในชีวิตซึ่งเป็นสิทธิสูงสุดของบุคคลที่ควรได้รับความคุ้มครอง โดยมีมาตรการทางกฎหมายเพื่อตรวจสอบถึงความชอบธรรมในการกระทำความผิดกล่าว ปัจจุบันกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 150 ในส่วนที่เกี่ยวกับการชันสูตรพลิกศพได้มีการกำหนดให้พนักงานอัยการและพนักงานฝ่ายปกครองเข้าร่วมในการชันสูตรพลิกศพในกรณีที่มีความตายเกิดขึ้น โดยการกระทำของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติตามหน้าที่ หรือที่เรียกว่าวิสามัญฆาตกรรม แต่กฎหมายในเรื่องดังกล่าวยังไม่มีประสิทธิภาพในการตรวจสอบการวิสามัญฆาตกรรมโดยมิชอบของเจ้าหน้าที่รัฐได้ เนื่องจากพนักงานสอบสวนที่เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจยังคงมีบทบาทสำคัญในการชันสูตรพลิกศพ อีกทั้งกฎหมายในเรื่องการชันสูตรพลิกศพมิได้บัญญัติห้ามไม่ให้แพทย์นิติเวชที่สังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติเข้าร่วมในการชันสูตรพลิกศพในคดีวิสามัญฆาตกรรม จึงอาจเป็นช่องทางให้แพทย์นิติเวชที่สังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ในองค์กรเดียวกันกับเจ้าหน้าที่ที่ทำให้เกิดการตายเข้ามาช่วยเหลือ ปิดบัง หรือทำลายพยานหลักฐานที่สำคัญที่จะพิสูจน์ถึงการกระทำที่มิชอบของเจ้าพนักงาน จึงสมควรมีการแก้ไขกฎหมาย โดยห้ามมิให้แพทย์ที่สังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นแพทย์ที่เข้า

ร่วมชั้นสูตรพลิกศพในคดีวิสามัญฆาตกรรม อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การชั้นสูตรพลิกศพ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและชอบธรรมอย่างแท้จริง สมควรให้มีการแยก กระบวนการสอบสวนออกจากการชั้นสูตรพลิกศพ โดยมีการจัดตั้งหน่วยงานอิสระเพื่อ รับผิดชอบการชั้นสูตรพลิกศพในคดีวิสามัญฆาตกรรมโดยเฉพาะ

ในส่วนของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการสอบสวนคดีวิสามัญฆาตกรรมนั้น มีการ แก้ไขกฎหมายโดยเพิ่มบทบาทของพนักงานอัยการให้เข้าร่วมทำสำนวนการสอบสวน กับพนักงานสอบสวน นับเป็นมาตรการในการตรวจสอบการวิสามัญฆาตกรรม ได้อย่าง มีประสิทธิภาพมากขึ้น อย่างไรก็ดีสมควรที่จะมีการพัฒนาทักษะในการสอบสวน คดีอาญาแก่พนักงานอัยการเพื่อให้การเข้าร่วมสอบสวนของพนักงานอัยการเป็นไปอย่าง มีประสิทธิภาพสมดังเจตนารมณ์ของกฎหมาย

กรณีที่เจ้าหน้าที่รัฐทำให้ประชาชนเสียชีวิตโดยมิชอบด้วยวิธีอื่นนั้น นับเป็น ปัญหาสำคัญที่ยังไม่มีมาตรการทางกฎหมายในการตรวจสอบการกระทำของเจ้าหน้าที่ รัฐที่มิชอบดังกล่าว ทั้งนี้เนื่องจากในกรณีที่เจ้าหน้าที่รัฐทำให้ประชาชนเสียชีวิตโดยมิ ชอบและใช้วิธีการทำสำนวนคดีให้เป็นคดีอาญฐานฆ่าผู้อื่นโดยเจตนาที่ไม่ปรากฏตัว ผู้กระทำความผิด ตามมาตรา 140 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญานั้น เจ้าหน้าที่มิได้ยอมรับตั้งแต่ต้นว่าเป็นผู้กระทำให้เกิดการตายจึงไม่ถือว่าเป็นคดีวิสามัญ ฆาตกรรมและดำเนินการสอบสวนดังเช่นคดีอาญาทั่วไป พนักงานอัยการจึงไม่มีโอกาส เข้าร่วมในการสอบสวนและตรวจสอบการตายในกรณีดังกล่าวได้ ดังนั้นควรต้องมีการ แก้ไขวิธีการสอบสวนคดีอาญฐานฆ่าผู้อื่นที่ไม่ปรากฏตัวผู้กระทำความผิดให้มีวิธีการ สอบสวนและกลไกในการตรวจสอบจากองค์กรภายนอก เพื่อให้เป็นมาตรการทาง กฎหมายในการตรวจสอบการใช้อำนาจโดยมิชอบของเจ้าหน้าที่รัฐให้ครอบคลุมถึงกรณี ที่เจ้าหน้าที่รัฐทำให้ประชาชนเสียชีวิตโดยวิธีอื่นนอกจากที่กล่าวอ้างว่าเป็นการวิสามัญ ฆาตกรรมด้วย

When it is alleged that a police officer has illegally caused a death in the course of his duties, he is considered to have violated the most precious right of a human being, the right to life. In regard to such an event, there are certain legal measures used to ascertain whether a police officer has actually acted illegally.

Currently, Article 150 of the Criminal Procedure Code provides for a post mortem inquiry in the event that a homicide has allegedly been illegally perpetrated by a public official in line of duty. The Public Prosecutor and the Administrative Officer are required to participate in such a post mortem inquiry. Such incidents are called “extraordinary homicides.”

The current law governing this area is inefficacious, inasmuch as it does not allow for adequate scrutiny of putative malpractice on the part of police officers in cases of extraordinary homicide. This is because the

officials playing a vital role in conducting the inquiry into such cases may already be employed by the police. In addition, the law governing such post mortem inquiries does not prevent the Police Forensic Division Coroner from taking part in the post mortem inquiry in cases of extraordinary homicide. The current law controlling these post mortem inquiries also allows the participation of forensic practitioners from the Office of the National Police Force, who may well be in league with the officer involved in such a death. This allows for opportunities for officials involved in post mortem inquiries to tamper with material evidence by hiding or destroying it.

Such evidence may provide the grounds for proving malfeasance on the part of the officer. There should be an amendment to the law prohibiting the participation of physicians attached to the Office of the National Police Force in post mortem inquiries in cases of extraordinary homicide. Otherwise, such inquiries cannot be effectively and fairly conducted.

The researcher suggests that (1) the inquiry process should be separated from the post mortem examination itself; and (2) an independent organization should be set up to be specifically responsible for post mortem examinations in extraordinary homicide cases.

After the law related to inquiries in extraordinary homicide cases has been amended by enabling the prosecutor to expand his role in the post mortem process, it can be said that extraordinary homicide cases will be more effectively scrutinized. Moreover, the role of the prosecutors in regard to such

inquiries should be magnified so that such inquiries would yield more productive results reflective of the intent of the law.

There are not any measures currently available that can be applied to the review of actions of an officer in the event that an officer is alleged to have caused the death of an ordinary citizen by illegal actions. The structure of the brief for such an investigation prepared by officials usually follows the structure of briefs for ordinary homicides perpetrated by an unidentified perpetrator under Article 140 of the Criminal Procedure Code. Therefore, the very preparation of such briefs implies that the police officer involved in such a case has officially denied from the beginning that he was the person who had caused the death of the deceased. If so, it cannot be an extraordinary homicide case. In such a case, the prosecutor is not required to participate in the inquiry and to review the cause of death. Therefore, the investigation of any homicide case where the identity of the perpetrator is unknown should be carried out by an independent agency. Such an action would be a legal measure that can provide for reviewing the exercise of power of a government official who has been alleged to have caused the death of an ordinary citizen either as a justifiable act or as an act of extraordinary homicide.